
Botanický inventarizační průzkum

Přírodní památky

Rašeliniště u Suchdola

Ester Ekrťová^{1,2}, Libor Ekrť^{1,2} & Jiří Košnar¹

2009

¹Katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Branišovská 31, CZ-370 05, České Budějovice

²nám. Bratří Čapků 264, CZ-588 56, Telč, e-mail: ester.hofhanzlova@centrum.cz, libor.ekrt@gmail.com

objednatel: Jihočeský kraj, číslo objednávky: 00538/2009, zhotovitel: Mgr. Ester Ekrťová

Obsah

1 Úvod	3
2 Popis a lokalizace území	3
3 Metodika.....	3
4 Charakteristika území.....	4
4.1 Přírodní poměry	4
4.2 Geologie.....	4
5 Flóra	4
5.1 Význam lokality z floristického hlediska	4
5.2 Srovnání s předchozími botanickými průzkumy	5
5.3 Nepůvodní druhy	6
6 Stručná charakteristika mechorostů	10
7 Vegetace	13
6.1 Syntaxonomický přehled vegetace	13
6.2 Charakteristika jednotek aktuální vegetace	14
6.2.1 Rašelinné louky až přechodová rašeliniště (R2.2, R2.3)	14
6.2.2 Mezofilní ovsíkové louky (T1.1)	14
6.2.3 Vlhké pcháčové louky (T1.5).....	15
6.2.4 Podhorské smilkové trávníky (T2.3).....	15
6.2.5 Mokřadní vrbiny (K1).....	15
6.2.6 Potoční olšiny (L2.2).....	15
6.2.7 Ruderální vysokobylinná vegetace (X7).....	16
6.2.8 Nálety pionýrských dřevin (X12)	16
8 Závěry a doporučení pro ochranu a management	17
9 Literatura	18
Příloha 1: Přehled a charakteristika vymapovaných segmentů.....	19
Příloha 2: Fotografie, mapy.....	21
Příloha 3: CD (obrázky, elektronická verze průzkumy, GIS vrstvy)	

1 Úvod

Botanický inventarizační průzkum (IP) Přírodní památky (PP) Rašeliniště u Suchdola, ležící v centrální části Jihlavských vrchů v bývalém okrese Jindřichův Hradec v Jihočeském kraji. Průzkum byl proveden v průběhu vegetační sezóny roku 2009 na zakázku Odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihočeského kraje v Českých Budějovicích. Výsledkem provedeného průzkumu je floristická a vegetační inventarizace území doplněná o bryologický průzkum zaměřený na rašeliništní druhy mechorostů. Dále jsou zde uvedeny poznámky k managementu lokality.

2 Popis a lokalizace území

Lokalizace: rašeliniště a rašelinné louky nad Novým rybníkem ca 0,3 km SZ od osady Suchdol, ca 3,5 km SV od obce Kunžak

Katastrální území: Suchdol u Kunžaku

Výměra: PP 2,55 ha (+ inventarizována část ochranného pásma), lokalita celkem = 5,16 ha

Nadmořská výška: 623–631 m n. m.

Rok vyhlášení PP: 1987

3 Metodika

Lokalita byla navštívena šestkrát v průběhu vegetační sezony roku 2009, (29. 4., 21. 5., 17. 6., 15. 8., 10. 9., 23. 10.) a inventarizována byla vlastní plocha rezervace a část ochranného pásma (viz Příloha 2, obr. 5, 7).

Nomenklatura vyšších rostlin je sjednocena podle Klíče ke květeně ČR (Kubát et al. 2002). Taxony jsou obvykle rozlišeny na úrovni druhu či poddruhu, pouze ojediněle u kritických skupin do rodu. Výjimečně jsou některé taxonomicky obtížné skupiny řazeny na úroveň jiných taxonomických jednotek (agg., sect.). Zaznamenané hybridní taxony byly determinovány pouze na základě kvantitativních a kvalitativních morfologických znaků. Ohrožené taxony jsou řazeny do kategorií uvedených v červeném seznamu cévnatých rostlin České republiky (Procházka 2001). Nepůvodní druhy rostlin jsou klasifikovány podle Katalogu nepůvodních druhů ČR (Pyšek et al. 2002). Výjimku tvoří *Arrhenatherum elatius*, který je v současné době považován za archeofyt spíše než za neofyt (Chytrý et al. 2005).

Pozice (zeměpisné souřadnice) významnějších druhů byla zaměřena pomocí GPS přístroje Garmin GPSmap 60CSx v souřadném systému WGS-84. Jednotky aktuální vegetace jsou klasifikovány na úrovni svazu případně asociace. Nemá-li možno jednotku jednoduše syntaxonomicky definovat, je vymezena na základě druhové skladby a ekologických charakteristik. Nomenklatura zaznamenaných syntaxonů luční vegetace je sjednocena podle Chytrého (Chytrý 2007) a ostatní syntaxony jsou uvedeny dle Moravce (Moravec 1995). Určení jednotlivých syntaxonů bylo provedeno na základě aproximace. Zároveň byly vegetační jednotky přiřazeny do biotopů definovaných dle Katalogu biotopů České republiky (Chytrý et al. 2001). Kódy těchto biotopů jsou uvedeny za konkrétním syntaxonem v popisu jednotek aktuální vegetace. Na základě vymapovaných typů vegetace byla sestavena mapa současné vegetace přírodní památky (viz Příloha 2, obr. 6). Z důvodu přehlednosti legendy byly jednotky použité v mapě uvedeny dle Katalogu biotopů České republiky (Chytrý et al.

2001). Lomítkem (/) jsou odděleny jednotlivé biotopy, které na vyznačené ploše tvoří mozaiku, pomlčkou (-) jsou odděleny velmi obtížně fytoocenologicky hodnotitelné porosty vykazující prvky a přechody obou uvedených jednotek. Bližší syntaxonomická specifikace (na úrovni svazu či asociace) je uvedena v popisu příslušného obrázku.

Druhy cévnatých rostlin dokladované herbářovou položkou jsou uloženy v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích (CB)

4 Charakteristika území

4.1 Přírodní poměry

Přírodní památku Rašeliniště u Suchdola tvoří mělká údolní niva Jalovčího potoka navazující na litorál Nového rybníka. Lokalita představuje velmi zachovalou ukázkou lučních a ostřicovo-mechových společenstev údolních až svahových pramenišť na gradientu vlhkosti na vývěrech bázemi bohatších vod. Lokalita má zachovalý vodní režim a její nejcenější část již delší dobu pravidelně obhospodařovaná.

Území se nalézá ve fytogeografickém okrese (fytochorionu) 90 – Jihlavské vrchy (fytogeografický obvod – České oreofytikum) (Skalický 1988) a v kvadrantu 6857c středoevropského síťového mapování (Ehrendorfer & Hamann 1965).

Potencionální přirozenou vegetaci území tvořily podle Neuhäuslové (Neuhäuslová 1998) acidofilní bučiny a jedliny (*Luzulo-Fagetum*).

4.2 Geologie

Geologické podloží je tvořeno hlubinnými vyvřelinami moldanubika, konkrétně biotit-muskovitickým granitem překrytým ložiskem organogenních rašelinných sedimentů kvartérního stáří (ČGS 2004).

5 Flóra

5.1 Význam lokality z floristického hlediska

Při floristické inventarizaci bylo na lokalitě **celkem nalezeno 146 taxonů** cévnatých rostlin a z toho 1 taxon hybridního původu (*Epilobium ×fossicola*) (viz Tab. 1). Celkem bylo zaznamenáno **18 taxonů registrovaných v Červeném seznamu České republiky** (Procházka 2001), z toho jeden taxon kriticky ohrožený (C1) – hrotnosemenka bílá (*Rhynchospora alba*), pět taxonů z kategorie druhů silně ohrožených (C2) – ostřice blešní (*Carex pulicaris*), suchopýr širolistý (*Eriophorum latifolium*), tolije bahenní (*Parnassia palustris*), bařička bahenní (*Triglochin palustre*) a suchopýrek alpský (*Trichophorum alpinum*). Dále bylo zaznamenáno 8 taxonů z kategorie druhů ohrožených (C3) – prstnatec májový pravý (*Dactylorhiza majalis* subsp. *majalis*), rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*), jalovec obecný (*Juniperus communis*), vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*), klikva bahenní (*Oxycoccus palustris*), všivec lesní (*Pedicularis sylvatica*), vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*) a hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*). Z kategorie druhů vyžadujících pozornost, méně ohrožených (C4) zde byly zaznamenány 4 taxony: vrbovka bahenní (*Epilobium palustre*), mochna bahenní (*Potentilla palustris*), starček potoční (*Tephrosia crispa*) a kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*).

Ze zaznamenaných druhů je **9 druhů chráněných zákonem v rámci vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992**. Jediným kriticky ohroženým druhem (§1) na lokalitě je hrotnosemenka bílá (*Rhynchospora alba*). Ze silně ohrožených druhů (§2) byla zaznamenána rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*), všivec lesní (*Pedicularis sylvatica*) a suchopýrek alpský (*Trichophorum alpinum*). Jako druhy ohrožené (§3) byly zaznamenány: prstnatec májový pravý (*Dactylorhiza majalis* subsp. *majalis*), vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*), klikva bahenní (*Oxycoccus palustris*), ostřice blešní (*Carex pulicaris*) a tolíje bahenní (*Parnassia palustris*). Všechny významné vzácné a ohrožené druhy jsou vázány na pravidelně obhospodařovanou část vymezeného území. Vzhledem k malé rozloze tohoto území a velikosti populací většiny významných druhů nebyl aktuální výskyt druhů zakreslen do mapy.

Vzácné a ohrožené taxony zaznamenané na tomto území reprezentují garnituru vzácných druhů typických pro bázemi bohaté až neutrální typy přechodových rašelinišť, rašelinných pramenišť a rašelinných luk. Převážná část lokalit těchto druhů byla v minulosti vlivem odvodnění krajiny a intenzifikace zemědělství zničena nebo na druhou stranu silně degradována vlivem sukcesních procesů, jako následek ústupu tradičního způsobu obhospodařování lokalit. Takto zachovalá společenstva, jako jsou přítomny na PP Rašeliniště u Suchdola se zachovala pouze na několika málo lokalitách. V rámci jižních Čech se jedná jednoznačně o výjimečně zachovalou lokalitu. Lokality podobného charakteru a kvality se nacházejí např. vzácně na Třeboňsku či roztroušeně na přilehlém území Kraje Vysočina, jako je např. rašeliniště Chvojnov, Oklika, Šimanovské rašeliniště, Milíčovské rašeliniště nebo rašeliniště Na Klátově aj. (Čech et al. 2002, Hofhanzlová et al. 2005). I přes omezenou rozlohu lokality a velice monotónní spektrum různých vegetačních typů, považujeme lokalitu za druhově velmi bohatou s výskytem početných a životaschopných populací několika velice významných ohrožených druhů rostlin.

Bezesporu mezi nejvýznamnější druhy zaznamenané na území přírodní památky patří **hrotnosemenka bílá (*Rhynchospora alba*)**. Tento mizející rašelinný druh, vázaný na pravidelně narušovaná mikrostanoviště, či jiné plochy s omezenou konkurencí jiných druhů, se v současné době v jižní části Čech vyskytuje především na rašeliništích Třeboňské pánve a vzácně na rašeliništích Českomoravské vysočiny (Chán 1999). Na studované lokalitě byla nalezena populace o několika m² v centrální části lokality.

Regionálně je významná početná populace **bařičky bahenní (*Triglochin palustre*)**. Tento konkurenčně slabý, v minulosti poměrně hojně se vyskytující druh vlivem změn v krajině za posledních 50. let dramaticky ustoupil a vyskytuje se již velmi vzácně (Chán 1999). Nejbližší recentně známá lokalita na území Jihočeského kraje se nachází v obci Sumrakov nedaleko Studené (2006 Hofhanzlová, MJ). Podobné zhodnocení lze použít i pro další silně ohrožené druhy jako je **suchopýrek alpský (*Trichophorum alpinum*)**, **suchopýr širolistý (*Eriophorum latifolium*)** či **ostřice blešní (*Carex pulicaris*)**, které jsou stejně jako bařička bahenní průvodci rašelinišť a rašelinných luk na bázemi bohatších vývěrech a obtížně přežívají při narušení vodních poměrů a vlivem sukcesních změn spojených s absencí pravidelného obhospodařování.

Přírodní památka Rašeliniště u Suchdola je významná nejen výskytem poměrně širokého spektra všech výše uvedených ohrožených druhů, ale především značnou velikostí a stabilitou populací většiny z nich, která je na území řady dalších ZCHÚ a jiných lokalit často spíše výjimkou.

5.2 Srovnání s předchozími botanickými průzkumy

Z Rašeliniště u Suchdola není znám dosud žádný publikovaný ani ucelený nepublikovaný (manuskript) botanický průzkum, se kterým by bylo možné výsledky tohoto průzkumu

porovnat. Pro porovnání existuje pouze encyklopedický souhrn v rámci publikace Chráněná území ČR – Českobudějovicko (Albrecht et al. 2003), avšak zde jsou uvedeny všechny druhy, které odhalil i náš průzkum v roce 2009. Dále je možné čerpat ze zpracování plánu péče pro tuto lokalitu (Wimmer 2006). Autor zde oproti našemu průzkumu dále uvádí druhy jako je jetel kaštanový (*Trifolium spadiceum*), čarovník alpský (*Circaea alpina*) a vrbina kytkokvětá (*Lysimachia thyrsiflora*). Vrbina kytkokvětá se vyskytuje v litorálu rybníka, který se nachází již mimo vlastní hranici PP. Nelze však vyloučit, stejně jako u dalších dvou druhů, že jejich výskyt zasahuje také na vlastní území PP.

5.3 Nepůvodní druhy

Na inventarizovaném území byl zjištěn jen velmi malý počet nepůvodních druhů (8 druhů), které nijak zásadně neovlivňují kvalitu rostlinných společenstev na lokalitě. Z pohledu doby kolonizace nepůvodních druhů na území ČR zaznamenaných na lokalitě byly nalezeny tři neofyty (kolonizace po r. 1500): vrbovka žláznatá (*Epilobium ciliatum*), netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*) a kříženec vrbovky žláznaté a v. bahenní (*Epilobium ×fossicola*) a 5 archeofytů (kolonizace před r. 1500). Na lokalitě byly zaznamenány 3 druhy naturalizované – jako jsou druhy vlašovičník větší (*Chelidonium majus*), lnice květel (*Linaria vulgaris*) a máta rolní (*Mentha arvensis*). Dále byly zaznamenány 4 druhy invazní jako jsou ruderalní druhy šířící se v kulturním bezlesí jako ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), pcháč oset (*Cirsium arvense*), na vlhkých loukách vrbovka žláznatá (*Epilobium ciliatum*) a v humózních lesích netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*). Jediným problematickým druhem je invazní severoamerická vrbovka žláznatá (*Epilobium ciliatum*). Druh je v současné době v rámci celé ČR všudepřítomný a způsobuje intenzivní hybridizaci s dalšími druhy vrbovek rostoucí na společných lokalitách.

Tabulka 1. Inventarizační seznam taxonů vyšších rostlin zjištěných na území přírodní památky Rašeliniště u Suchdola v roce 2009, doplněný o výskyt několika druhů známých z dalších literárních zdrojů (Wimmer 2006). U rostlin zaznamenaných na lokalitě bodově jsou v poznámce uvedeny zeměpisné souřadnice (WGS-84).

legenda:

§ – chráněné druhy podle vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb.: §1 = kriticky ohrožený druh, §2 = silně ohrožený druh, §3 ohrožený druh

C – druhy Červeného seznamu ČR (Procházka 2001): C1 = kriticky ohrožený taxon; C2 = silně ohrožený taxon; C3 = ohrožený taxon; C4 = vzácnější taxon vyžadující pozornost

+ – záznam taxonu v aktuálním průzkumu (L&E)

Stat – status nepůvodního druhu dle Pyšek et al. (2002): **nat** – nepůvodní naturalizovaný taxon; **cas** – nepůvodní taxon s nahodilým výskytem; **inv** – nepůvodní invazní taxon

Res – doba kolonizace nepůvodního druhu do ČR dle Pyšek et al. (2002): **ar** – archeofyt; **neo** – neofyt

E – průzkum autorů této zprávy z r. 2009

W – plán péče o přírodní památku Rašeliniště u Suchdola (Wimmer 2002): pouze doplnění taxonů nezaznamenaných v r. 2009

taxon	české jméno	§	C	Stat	Res	E	W	Poznámka
<i>Agrostis canina</i>	psineček psí	.	.	.	.	+		
<i>Agrostis capillaris</i>	psineček obecný	.	.	.	.	+		
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný	.	.	.	.	+		
<i>Ajuga reptans</i>	zběhovec plazivý	.	.	.	.	+		
<i>Alchemilla monticola</i>	kontryhel pastvinný	.	.	.	.	+		
<i>Alnus glutinosa</i>	olše lepkavá	.	.	.	.	+		
<i>Alopecurus pratensis</i>	psárka luční	.	.	.	.	+		
<i>Angelica sylvestris</i>	děhel lesní	.	.	.	.	+		
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tomka vonná	.	.	.	.	+		
<i>Anthriscus sylvestris</i>	kerblík lesní	.	.	.	.	+		
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený	.	.	inv	ar	+		
<i>Athyrium filix-femina</i>	papratka samičí	.	.	.	.	+		
<i>Avenula pubescens</i>	ovsír pýřitý	.	.	.	.	+		
<i>Betula pendula</i>	bříza bělokorá	.	.	.	.	+		
<i>Briza media</i>	třeslice prostřední	.	.	.	.	+		
<i>Calamagrostis canescens</i>	třtina šedavá	.	.	.	.	+		
<i>Calamagrostis epigejos</i>	třtina křovištní	.	.	.	.	+		
<i>Calluna vulgaris</i>	vřes obecný	.	.	.	.	+		
<i>Caltha palustris</i>	blatouch bahenní	.	.	.	.	+		
<i>Campanula rotundifolia</i>	zvonek okrouhloolistý	.	.	.	.	+		
<i>Cardamine amara</i>	řeřišnice hořká	.	.	.	.	+		
<i>Cardamine pratensis</i>	řeřišnice luční	.	.	.	.	+		
<i>Carex canescens</i>	ostřice šedavá	.	.	.	.	+		
<i>Carex demissa</i>	ostřice skloněná	.	.	.	.	+		
<i>Carex echinata</i>	ostřice ježatá	.	.	.	.	+		
<i>Carex hirta</i>	ostřice srstnatá	.	.	.	.	+		
<i>Carex nigra</i>	ostřice obecná	.	.	.	.	+		
<i>Carex ovalis</i>	ostřice zaječí	.	.	.	.	+		
<i>Carex panicea</i>	ostřice prosová	.	.	.	.	+		
<i>Carex pilulifera</i>	ostřice kulkonosná	.	.	.	.	+		
<i>Carex pulicaris</i>	ostřice blešní	§3	C2	.	.	+		49°07'54,7" N, 15°14'22,7" E
<i>Carex rostrata</i>	ostřice zobánkatá	.	.	.	.	+		
<i>Centaurea jacea</i>	chrpa luční	.	.	.	.	+		
<i>Cerastium arvense</i>	rožec rolní	.	.	.	.	+		
<i>Circaea alpina</i>	čarovník alpský	.	C4	.	.	.	+	
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč oset	.	.	inv	ar	+		
<i>Cirsium palustre</i>	pcháč bahenní	.	.	.	.	+		
<i>Crepis paludosa</i>	škarda bahenní	.	.	.	.	+		
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá	.	.	.	.	+		
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>majalis</i>	prstnatec májový pravý	§3	C3	.	.	+		
<i>Danthonia decumbens</i>	trojzubec poléhavý	.	.	.	.	+		

taxon	české jméno	§	C	Stat	Res	E	W	Poznámka
<i>Deschampsia cespitosa</i>	metlice trsnatá	.	.	.	.	+		
<i>Dianthus deltoides</i>	hvozdík kropenatý	.	.	.	.	+		
<i>Drosera rotundifolia</i>	rosnatka okrouhlolistá	§2	C3	.	.	+		49°07' 55,3" N, 15°14'18,1" E
<i>Dryopteris carthusiana</i>	kaprad' osténkatá	.	.	.	.	+		
<i>Dryopteris dilatata</i>	kaprad' rozložená	.	.	.	.	+		
<i>Epilobium angustifolium</i>	vrbovka úzkolistá	.	.	.	.	+		
<i>Epilobium ciliatum</i>	vrbovka žláznatá	.	.	inv	neo	+		
<i>Epilobium palustre</i>	vrbovka bahenní	.	C4	.	.	+		
<i>Epilobium ×fossicola</i>	vrbovka	.	.	cas	neo	+		= <i>E. ciliatum</i> × <i>E. palustre</i>
<i>Equisetum arvense</i>	přeslička rolní	.	.	.	.	+		
<i>Equisetum fluvatile</i>	přeslička poříční	.	.	.	.	+		
<i>Eriophorum angustifolium</i>	suchopýr úzkolistý	.	.	.	.	+		
<i>Eriophorum latifolium</i>	suchopýr širolistý	.	C2	.	.	+		
<i>Festuca filiformis</i>	kostřava vláskovitá	.	.	.	.	+		
<i>Festuca rubra</i>	kostřava červená	.	.	.	.	+		
<i>Filipendula ulmaria</i>	tužebník jilmový	.	.	.	.	+		
<i>Frangula alnus</i>	krušina olšová	.	.	.	.	+		
<i>Galium album</i>	svízel bílý	.	.	.	.	+		
<i>Galium aparine</i>	svízel přítula	.	.	.	.	+		
<i>Galium palustre</i>	svízel bahenní	.	.	.	.	+		
<i>Galium uliginosum</i>	svízel slatinný	.	.	.	.	+		
<i>Genista tinctoria</i>	kručinka barvířská	.	.	.	.	+		
<i>Glechoma hederacea</i>	popenec obecný	.	.	.	.	+		
<i>Glyceria fluitans</i>	zblochan vzplývavý	.	.	.	.	+		
<i>Gnaphalium sylvaticum</i>	protěž lesní	.	.	.	.	+		
<i>Heracleum sphondylium</i>	bolševník obecný	.	.	.	.	+		
<i>Hieracium lactucella</i>	jestřábník myší ouško	.	.	.	.	+		CB, not. Jan Košnar 49°07'55,8 N, 15°14'19,1 E
<i>Hieracium pilosella</i>	jestřábník chlupáček	.	.	.	.	+		
<i>Hieracium sp.</i>	jestřábník	.	.	.	.	+		
<i>Holcus lanatus</i>	medyněk vlnatý	.	.	.	.	+		
<i>Holcus mollis</i>	medyněk měkký	.	.	.	.	+		
<i>Hypericum maculatum</i>	třezalka skvrnitá	.	.	.	.	+		
<i>Chelidonium majus</i>	vlaštovičník větší	.	.	nat	ar	+		
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	mokrýš střídavolistý	.	.	.	.	+		
<i>Impatiens parviflora</i>	netýkavka malokvětá	.	.	inv	neo	+		
<i>Juncus articulatus</i>	sítina článkovaná	.	.	.	.	+		
<i>Juncus effusus</i>	sítina rozkladitá	.	.	.	.	+		
<i>Juncus filiformis</i>	sítina nitřovitá	.	.	.	.	+		
<i>Juniperus communis</i>	jalovec obecný	.	C3	.	.	+		
<i>Knautia arvensis</i>	chrastavec rolní	.	.	.	.	+		
<i>Leontodon autumnalis</i>	máchelka podzimní	.	.	.	.	+		
<i>Leontodon hispidus</i>	máchelka srstnatá	.	.	.	.	+		

taxon	české jméno	§	C	Stat	Res	E	W	Poznámka
<i>Leucanthemum vulgare</i> agg.	kopretina bílá	.	.	.	.	+		
<i>Linaria vulgaris</i>	lnice květel	.	.	nat	ar	+		
<i>Linum catharticum</i>	len počistivý	.	.	.	.	+		
<i>Luzula multiflora</i>	bika mnohokvětá	.	.	.	.	+		
<i>Lycopus europaeus</i>	karbinec evropský	.	.	.	.	+		
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	kohoutek luční	.	.	.	.	+		
<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	vrbina kytkokvětá	.	.	.	.	.	+	
<i>Lysimachia vulgaris</i>	vrbina obecná	.	.	.	.	+		
<i>Mentha arvensis</i>	máta rolní	.	.	nat	ar	+		
<i>Menyanthes trifoliata</i>	vachta trojlistá	§3	C3	.	.	+		
<i>Molinia caerulea</i>	bezkolének modrý	.	.	.	.	+		
<i>Myosotis nemorosa</i>	pomněnka hajní	.	.	.	.	+		
<i>Nardus stricta</i>	smilka tuhá	.	.	.	.	+		
<i>Oxycoccus palustris</i>	klikva bahenní	§3	C3	.	.	+		
<i>Parnassia palustris</i>	tolije bahenní	§3	C2	.	.	+		
<i>Pedicularis sylvatica</i>	všivec lesní	§2	C3	.	.	+		
<i>Persicaria amphibia</i>	rdesno obojživelné	.	.	.	.	+		
<i>Peucedanum palustre</i>	smldník bahenní	.	.	.	.	+		
<i>Phleum pratense</i>	bojínek luční	.	.	.	.	+		
<i>Phragmites australis</i>	rákos obecný	.	.	.	.	+		
<i>Pimpinella saxifraga</i>	bedrník obecný	.	.	.	.	+		
<i>Pinus sylvestris</i>	borovice lesní	.	.	.	.	+		
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý	.	.	.	.	+		
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční	.	.	.	.	+		
<i>Poa trivialis</i>	lipnice obecná	.	.	.	.	+		
<i>Populus tremula</i>	topol osika	.	.	.	.	+		
<i>Potentilla erecta</i>	mochna nátržník	.	.	.	.	+		
<i>Potentilla palustris</i>	mochna bahenní	.	C4	.	.	+		
<i>Prunella vulgaris</i>	černohlávek obecný	.	.	.	.	+		
<i>Prunus avium</i>	třešeň ptačí	.	.	.	.	+		
<i>Ranunculus acris</i>	pryskyřník prudký	.	.	.	.	+		
<i>Ranunculus auricomus</i> agg.	pryskyřník zlatožlutý	.	.	.	.	+		
<i>Ranunculus flammula</i>	pryskyřník plamének	.	.	.	.	+		
<i>Ranunculus repens</i>	pryskyřník plazivý	.	.	.	.	+		
<i>Rhynchospora alba</i>	hrotnosemenka bílá	§1	C1	.	.	+		CB, 49°07'54,5" N, 15°14'22,6" E
<i>Rubus idaeus</i>	ostružiník maliník	.	.	.	.	+		
<i>Rumex acetosa</i>	šťovík kyselý	.	.	.	.	+		
<i>Rumex acetosella</i>	šťovík menší	.	.	.	.	+		
<i>Rumex obtusifolius</i>	šťovík tupolistý	.	.	.	.	+		
<i>Salix aurita</i>	vrba ušatá	.	.	.	.	+		
<i>Salix cinerea</i>	vrba popelavá	.	.	.	.	+		
<i>Salix rosmarinifolia</i>	vrba rozmarýnolistá	.	C3	.	.	+		

taxon	české jméno	§	C	Stat	Res	E	W	Poznámka
<i>Sambucus nigra</i>	bez černý	.	.	.	.	+		
<i>Scorzonera humilis</i>	hadí mord nízký	.	C3	.	.	+		
<i>Sorbus aucuparia</i>	jeřáb ptačí	.	.	.	.	+		
<i>Stellaria graminea</i>	ptačinec trávovitý	.	.	.	.	+		
<i>Succisa pratensis</i>	čertkus luční	.	.	.	.	+		
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Ruderalia</i>	pampelišky smetánky	.	.	.	.	+		
<i>Tephrosieris crispa</i>	starček potoční	.	C4	.	.	+		
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční	.	.	.	.	+		
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý	.	.	.	.	+		
<i>Trifolium spadiceum</i>	jetel kaštanový	.	C3	.	.	.	+	
<i>Triglochin palustre</i>	bařička bahenní	.	C2	.	.	+		49°07'55,1" N, 15°14'19,1" E
<i>Trichophorum alpinum</i>	suchopýrek alpský	§2	C2	.	.	+		49°07'54,7" N, 15°14'22,7" E
<i>Trisetum flavescens</i>	trojštět žlutavý	.	.	.	.	+		
<i>Typha latifolia</i>	orobinec širokolistý	.	.	.	.	+		
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá	.	.	.	.	+		
<i>Vaccinium myrtillus</i>	brusnice borůvka	.	.	.	.	+		
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	brusnice brusinka	.	.	.	.	+		
<i>Valeriana dioica</i>	kozlík dvoudomý	.	C4	.	.	+		
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek	.	.	.	.	+		
<i>Veronica officinalis</i>	rozrazil lékařský	.	.	.	.	+		
<i>Veronica serpyllifolia</i>	rozrazil douškolistý	.	.	.	.	+		
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí	.	.	.	.	+		
<i>Vicia sepium</i>	vikev plotní	.	.	.	.	+		
<i>Viola palustris</i>	violka bahenní	.	.	.	.	+		

6 Stručná charakteristika mechorostů

V chráněném území bylo nalezeno celkem 34 taxonů mechorostů (33 mechů a 1 játrovka). Terénní průzkum byl zaměřen především na stanoviště lučních mokřadů, u kterých byla předběžnou inspekci detekována největší pokryvnost a druhová diverzita mechorostů.

Bryologicky nejhodnotnější část území představují kosené slatinné louky v její západní polovině. Dominantními druhy těchto biotopů jsou druhy *Calliergonella cuspidata*, *Campylium stellatum*, *Plagiomnium* sp. div. nebo *Sphagnum teres*. Cenná je zejména louka v západním okraji CHÚ, tj. jižně v blízkosti rybníka, kde byly recentně udávány následující vzácné druhy mechů: *Paludella squarrosa*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Calliergon giganteum* a *Sphagnum contortum* (Štechová 2005). Nejvýznamnějším z nich je především jediná jihočeská populace kriticky ohroženého taxonu ***Paludella squarrosa***, který má v ČR pět recentních lokalit (cf. Štechová 2005, Gutzerová & Peterka 2009). Velikost populace tohoto mechu byla v r. 2005 na této lokalitě odhadována na ca 10 lodyh (Štechová 2005). Během průzkumu zde byl druh nalezen na dvou mikrostanovištích vzdálených ca 3–4 m, na nichž se vyskytovalo ca 15, resp. ca 10 lodyh mechu. První z těchto dvou populací pravděpodobně představuje rostliny objevené v r. 2005, protože se nachází v porostu podobných doprovodných druhů, jaké uvádí T. Štechová. Je tedy pravděpodobné, že stav populace *Paludella squarrosa* v rezervaci neklesá, a stávající management je příznivý pro jeho přežívání. To platí i pro ***Hamatocaulis vernicosus***, který je celorepublikově hodnocen jako zranitelný (VU). V území se vyskytuje jako doprovodný druh *Paludella squarrosa* a porůstá plochu o velikosti přibližně 2 m². Dalším významným druhem je ***Galliergon giganteum*** (rovněž VU; druhá jihočeská lokalita), který v území porůstá plochu ca 0,5 m² v okolí stružky se stagnující vodou. V okolí těchto uvedených druhů se dále vyskytuje slatinný druh rašeliníku ***Sphagnum contortum*** (VU), který roste roztroušeně na celé ploše louky. Kromě těchto uvedených taxonů se na stejném místě a v okolních porostech vyskytuje i několik dalších ubývajících slatinných druhů mechů, např. *Dicranum bonjeanii*, *Hypnum pratense*, *Scorpidium cossonii*, *Sphagnum warnstorffii* nebo *Tomentypnum nitens* (vše taxony blízké ohrožení, LR-nt). Aktuální výskyt vybraných ohrožených taxonů je znázorněn v Příloze 2 (obr. 7).

Zbývající biotopy území jsou z bryologického hlediska druhově velmi chudé. Ve vysokobylinných nekosených porostech je zastoupení druhového patra sporadické a je pouze ojediněle tvořeno běžnými druhy jako *Brachythecium rutabulum* nebo *Calliergon cordifolium*. Podobně druhově chudé jsou i olšiny a vrbiny. Také zastoupení epifytických mechorostů je nízké. Na vrbových porostech byly zaznamenány pouze sterilní porosty mechů r. *Orthotrichum*, popř. všudypřítomné *Hypnum cupressiforme*.

Celkově lze považovat CHÚ za bryologicky cennou lokalitu, a to nejen z hlediska regionálního, ale i celorepublikového. Byl zde opakovaně potvrzen výskyt vzácných a ohrožených druhů mechorostů a jejich populace se zdají být v relativně dobrém stavu. Současná ochranná opatření lze považovat za optimální pro zachování příznivého vývoje lokality, v případě druhu *Paludella squarrosa* je třeba trvale monitorovat stav jeho populace.

Seznam taxonů mechorostů zjištěných během průzkumu ve dnech 17.6.2009 a 23.10.2009, a kategorie jejich ohrožení (podle Kučera et Váňa 2005).

Vysvětlivky: CR – kriticky ohrožené, VU – zranitelné, LR-nt – blízké ohrožení, LC-att – neohrožené – zasluhující pozornost, LC – neohrožené, * - k taxonu je k dispozici dokladový sběr uložený v herbáři zpracovatele.

Nomenklatura: Kučera et Váňa 2005

Zpracoval: Jiří Košnar

Amblystegium radicale **LC-att ***

Amblystegium serpens **LC**

Aulacomnium palustre **LC ***

Brachythecium rivulare **LC**

Brachythecium rutabulum **LC**

Bryum pseudotriquetrum **LC ***

Calliergon cordifolium **LC**

Calliergon giganteum **VU *** (N49 07 55.4; E15 14 18.3)

Calliergonella cuspidata **LC ***

Campylium stellatum **LR-nt ***

Climacium dendroides **LC**

Dicranum bonjeanii **LR-nt ***

Dicranum scoparium **LC ***

Fissidens adianthoides **LC-att ***

Hamatocaulis vernicosus **VU *** (N49 07 55.2; E15 14 18.2)

Hypnum cupressiforme var. *cupressiforme* **LC**

Hypnum pratense **LR-nt ***

Chiloscyphus profundus **LC ***

Orthotrichum sp.

Paludella squarrosa **CR** (N49 07 55.3; E15 14 18.1)

Philonotis fontana **LC ***

Plagiomnium elatum **LC-att ***

Plagiomnium ellipticum **LC-att ***

Pohlia nutans subsp. *nutans* **LC**

Polytrichastrum formosum **LC ***

Rhytidiadelphus squarrosus **LC**

Scorpidium cossonii **LR-nt ***

Sphagnum contortum **VU ***

Sphagnum palustre **LC ***

Sphagnum teres **LC ***

Sphagnum warnstorffii **LR-nt ***

Straminergon stramineum **LC ***

Tomentypnum nitens **LR-nt ***

Warnstorffia exannulata **LC ***

7 Vegetace

Území PP Rašeliniště u Suchdola představuje nevelký komplex udolního až svahového rašelinného prameniště a na něj navazujících luk v široké a mělké nivě Jalovčího potoka v návaznosti na litorál Nového rybníka. Území vlastní Přírodní památky je obklopeno, kromě již zmiňovaného rybníka, převážně pravidelně kosenými loukami.

Území je tvořeno převážně nelesními společenstvy, zejména vlhkými a rašelinnými loukami či prameništi blízkými sv. *Sphagno warnstorffiani-Tomenthypnion*, přecházející až v ostřicovo-rašeliníková společenstva přechodových rašelinišť nejbližší sv. *Eriophorion gracilis*. Na sušších okrajích přechází ve společenstva podhorských smilkových trávníků sv. *Violion caninae* až mezofilních luk sv. *Arrhenatherion elatioris*. Jednotlivá společenstva jsou mozaikovitě vázána především na výšku hladiny podzemní vody, případně hloubku rašelinného humolitu či na historii hospodaření a stupeň degradace. Více jak polovinu lokality tvoří druhově chudé porosty terestrických rákosin s rozsáhlými porosty mokřadních vrbin, které představují degradační fázi původních rašelinných a lučních společenstev.

Významně je zastoupena vegetace mokřadní vrbin sv. *Salicion cinereae*. Lesní společenstva jsou zastoupena pouze okrajově a ve značně degradované formě silně narušeného a ruderalizovaného potočního luhu při s. až sv. okraji PP.

6.1 Syntaxonomický přehled vegetace

(nejsou zahrnuta společenstva s dominancí náletů pionýrských dřevin a další biotopy silně ovlivněné či vytvořené člověkem)

tř. *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*

sv. *Sphagno warnstorffiani-Tomenthypnion*

sv. *Eriophorion gracilis*

tř. *Molinio-Arrhenatheretea*

sv. *Arrhenatherion elatioris*

as. *Poo-Trisetetum flavescens*

sv. *Calthion palustris*

as. *Angelico sylvestris-Cirsietum palustris*

tř. *Calluno-Ulicetea*

sv. *Violion caninae*

as. *Festuco capillatae-Nardetum strictae*

tř. *Alnetea glutinosae*

sv. *Salicion cinereae*

tř. *Querco-Fagetea*

ř. *Fagetalia sylvaticae*

sv. *Alnion incanae*

podsv. *Alnenion glutinoso-incanae*

6.2 Charakteristika jednotek aktuální vegetace

6.2.1 Rašelinné louky až přechodová rašeliniště (R2.2, R2.3)

Vegetace rašelinných luk a pramenišť představuje nejcenější část PP a zaujímá velkou část rozlohy její přírodně cenné části (Příloha 2, obr. 6). Jedná se o krátkostébelné společenstvo s místy bohatě vyvinutým mechovým patrem se zastoupením nejen typických druhů provádějících zachovalé rašelinné biotopy jako *Hypnum pratense*, *Scorpidium cossonii*, *Sphagnum warnstorffii*, *Aulacomnium palustre*, *Dicranum bonjeanii* nebo *Tomentypnum nitens*, ale také výskytem významných ohrožených druhů jako *Paludella squarrosa*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Calliergon giganteum* a *Sphagnum contortum*. V bylinném patře dominují zástupci čeledi *Cyperaceae* jako ostřice obecná (*Carex nigra*), ostřice zobánkatá (*Carex rostrata*), suchopýr úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*), ostřice prosová (*Carex panicea*) aj. Hojně až roztroušeně vyskytuje prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), bařička bahenní (*Triglochin palustre*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), tolije bahenní (*Parnasia palustris*), starček potoční (*Tephroseris crista*), klikva bahenní (*Oxyccocus palustris*), kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*) aj. Místy se ostrůvkovitě vyskytují další ohrožené druhy, typické pro zachovalá rašelinná společenstva jako je hrotnosemenka bílá (*Rhynchospora alba*), suchopírek alpský (*Trichophorum alpinum*), rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*) či suchopých široolistý (*Eriophorum latifolium*). Vegetace je mikrostanovištně značně heterogenní a reprezentuje ostrůvkovo-rašeliníková společenstva vázaná na bázemi bohatší pramenné vývěry. Plošně převládají porosty, které lze pravděpodobně přiřadit nejbližše sv. *Sphagno warnstorffiani-Tomenthypnion*, ale ostrůvkovitě lze uvažovat i o vegetaci náležející ke společenstvům přechodových rašelinišť sv. *Eriophorion gracilis*. Na sušších, mírně vyvýšených místech přechází maloplošně ve vegetaci podhorských smilkových trávníků sv. *Violion caninae* a směrem k okrajům v místech s omezeně vyvinutým mechovým patrem k vegetaci vlhkých luk sv. *Calthion palustris* (as. *Angelico sylvestris-Cirsietum palustris*). Přesné vymezení jednotlivých vegetačních typů v mapě je v podstatě nemožné.

6.2.2 Mezofilní ovsíkové louky (T1.1)

Společenstva mezofilních trávníků reprezentuje částečně zkulturněný, dvousečný, luční porost na jižním okraji zkoumané lokality, který leží v současnosti mimo hranici vlastní PP. Jedná se o druhově pestré květnaté společenstvo s významným zastoupením kostravy červené (*Festuca rubra*), vtroušeně s ovsířem pýřitým (*Avenula pubescens*), tomkou vonnou (*Anthoxanthum odoratum*), chrpou luční (*Centaurea jacea*), třezalkou skvrnitou (*Hypericum maculatum*), pryskyřníkem prudkým (*Ranunculus acris*), zvonkem okrouhlolistým (*Campanula rotundifolia*) či hvozdíkem kropenatým (*Dianthus deltoides*) aj. V otavách se pak významně uplatňuje trojštět žlutavý (*Trisetum flavescens*) a psineček obecný (*Agrostis capillaris*). Ostrůvkovitě, zejména při okrajích plynule přechází ve společenstva vlhkých pcháčových luk s výskytem druhů pro tyto společenstva typických (*Deschampsia cespitosa*, *Tephroseris crista*, *Holcus lanatus*, *Carex panicea*, *Carex demissa*, *Eriophorum angustifolium*, *Dactylorhiza majalis* aj.). Na oligotrofnějších plochách jsou vzácně až roztroušeně zastoupeny druhy podhorských smilkových trávníků jako všivec lesní (*Pedicularis sylvatica*), hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*), violka psí (*Viola canina*) aj. Z fytocenologického hlediska lze společenstvo hodnotit jako nevyhraněný typ sv. *Arrhenatherion elatioris*, nejbližše as. *Poo-Trisetum flavescens*, která je svým výskytem typická pro podhorské polohy (Chytrý 2007).

6.2.3 Vlhké pcháčové louky (T1.5)

Společenstva vlhkých pcháčových luk sv. *Calthion palustris* se vyskytují zejména po obvodu ostrícovo-mechových rašeliništních společenstev. Jedná se o druhově pestré květnaté porosty v různém stupni degradace tvořící kontinuální přechody ke společenstvům rašelinných luk na jedné straně a smilkových podhorských trávníků na straně druhé. Složení a charakter konkrétních porostů je také značně ovlivněn stupněm jejich degradace způsobené dlouhodobou absencí pravidelného obhospodařování porostů či splachů živin z okolních zemědělských pozemků.

Jedná se o typická společenstva as. *Angelico sylvestris-Cirsietum palustris*. Zachovalé porosty nemají výrazné dominanty a významně jsou zastoupeny ostřice (*Carex panicea*, *Carex nigra*), dále pak psineček psí (*Agrostis canina*), medyněk vlnatý (*Holcus lanatus*), metlice trsnatá (*Deschampsia cespitosa*), vtroušeně pcháč bahenní (*Cirsium palustre*), starček potoční (*Tephroseris crispa*), kohoutek luční (*Lychnis flos-cuculi*), kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*) aj. Místy dominuje tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), ale vlivem pravidelné seče se jeho porosty postupně rozvolňují a druhově se obohacují).

6.2.4 Podhorské smilkové trávníky (T2.3)

Krátkostébelné acidofilní trávníky sv. *Violion caninae* se na zkoumaném území vyskytují pouze okrajově na sušších místech při okraji vlhkých a rašelinných luk nebo ostrůvkovitě na mírně vyvýšených místech. Tvoří přechodné fáze k vlhkým trávníkům sv. *Calthion palustris*, ale i k ochuzeným typům mezofilních trávníků sv. *Arrhenatherion elatioris*. Z větší části se jedná o poměrně degradovaná společenstva zasažená především expanzí medynku měkkého (*Holcus mollis*). V zachovalých porostech je z travin zastoupena smilka tuhá (*Nardus stricta*), kostřava vláskovitá (*Festuca filiformis*), či psineček obecný (*Agrostis capillaris*), vtroušeně se vyskytuje hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*), všivec lesní (*Pedicularis sylvatica*), violka psí (*Viola canina*), mochna nátržník (*Potentilla erecta*) či rozrazil lékařský (*Veronica officinalis*) aj. Ve vyvinuté nepřechodné formě se jedná o poměrně typická společenstva as. *Festuco capillatae-Nardetum strictae*. Místy jsou zastoupeny také druhy typické pro podhorská vřesoviště sv. *Genisto pilosae-Vaccinion* (*Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Calluna vulgaris*).

6.2.5 Mokřadní vrby (K1)

Porosty mokřadních vrbin představují na zkoumaném území plošně významně zastoupený biotop. Jedná se o jednotlivé roztroušené polykormony v kosených loukách a na jejich okrajích či rozsáhlé porosty mokřadních vrb (*Salix aurita*, *Salix cinerea*) v neobhospodařované části PP v mozaice s terestrickým rákosinami. Jejich bylinné patro je rozdílného charakteru, místy s výskytem ochuzené druhové garnitury původních nelesních společenstev, většinou však chudé a často se zastoupením ruderalních druhů (*Urtica dioica* aj.). Syntaxonomicky se jedná o společenstva sv. *Salicion cinereae*.

6.2.6 Potoční olšiny (L2.2)

Vegetaci potočního luhu podsv. *Alnenion glutinoso-incanae* reprezentuje na vymezeném území silně degradovaná olšina podél regulovaného, napřímeného toku potoka. Ve stromovém patře dominuje olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), místy vtroušeně třešeň ptačí (*Prunus avium*), při okrajích jsou vyvinuté pláště tvořené mokřadními vrbinami (*Salix cinerea*), v podrostu místy expanduje bez černý (*Sambucus nigra*) a maliník (*Rubus idaeus*).

Bylinným patro je silně degradované a dominují druhy ruderálního charakteru (*Urtica dioica*, *Impatiens parviflora*). Druhy typické pro olšové luhy (*Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Crepis paludosa*, *Tephroseris crispa* aj.) jsou vázány především na koryto potoka či jeho okraje.

6.2.7 Ruderální vysokobylinná vegetace (X7)

Ruderální vegetace je na ploše PP zastoupena poměrně významně a vyskytuje se v mozaice s mokřadními vrbinami ve východní polovině PP. Jedná se o terestrické rákosiny vzniklé na ploše bývalých rašelinných a vlhkých luk vlivem dlouhodobé absence hospodaření a pravděpodobně i částečným narušením vodního režimu. Jsou to extrémně druhově chudá společenstva s dominantním rákosem obecným (*Phragmites australis*) místy ruderalizované (*Urtica dioica*, *Anthriscus sylvestris*), místy s příměsí druhů původních lučních společenstev (*Tephroseris crispa* aj.).

6.2.8 Nálety pionýrských dřevin (X12)

Jednotka zahrnuje různě zapojené porosty se zastoupením břízy (*Betula pendula*), jeřábu ptačího (*Sorbus aucuparia*), topolu osiky (*Populus tremula*), třešně ptačí (*Prunus avium*), smrku (*Picea abies*) či borovice (*Pinus sylvestris*). Náletové dřeviny se vyskytují místy jednotlivě v porostech mokřadních vrbin a na jižním okraji PP tvoří nevelkou zapojenou skupinu vázanou na sušší, kamenitou plochu pravděpodobně bývalého vřesoviště.

8 Závěry a doporučení pro ochranu a management

Přírodní památku Rašeliniště u Suchdola tvoří téměř výhradně „polopřirozená“ nelesní společenstva, jejichž vznik byl v minulosti spojený s činností člověka. Zachování těchto společenstev a udržení jejich druhové bohatosti se tedy neobejde bez pravidelného obhospodařování.

Díky dlouhodobě aplikovanému aktivnímu managementu (pravidelná každoroční seč) lze studované území hodnotit jako mimořádně zachovalé, a to i přesto že jeho východní polovinu tvoří z hlediska ochrany přírody nepříliš cenné terestrické rákosiny a mokřadní vrbiny. Celkově se jedná o lokalitu z kvantitativně druhového hlediska bohatou, s pestrou škálou rašeliništních druhů, které jsou v současnosti velice vzácné a ohrožené. Z vegetačního, floristického i bryologického hlediska je lokalita velmi významná v rámci celé České republiky. Představuje charakteristickou ukázkou flóry lučních biotopů a mokřadů vázaných na údolní rašelinné sedimenty a svahová prameniště s vývěry bázemi bohatších vod. Tyto biotopy v minulosti na řadě míst zcela plošně zmizely především vlivem intenzifikace zemědělství, odvodňování krajiny a následné eutrofizace.

Z hlediska ochrany zkoumaného území je zásadní zachovat obhospodařování ve stávajícím rozsahu. Ovšem bylo by vhodné zásahy poněkud více diferenciovat resp. nekosit celé území najednou v stejné době, ale rozdělit je například na dvě části a každou z nich kosit například z odstupem jednoho měsíce či ponechávat menší plošky nepokosené a jejich polohu meziročně střídat. Tento diferencovaný způsob obhospodařování je důležitý nejen pro přežívání a rozvoj entomofauny, ale také pro podporu úspěšné generativní reprodukce některých druhů rostlin.

9 Literatura

- Albrecht J. et al. (2003): Českobudějovicko. – in: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds], Chráněná území ČR, svazek VIII, AOPK ČR & EkoCentrum Brno, Praha.
- Čech L., Šumpich J., Zabloudil V. et al. (2002): Jihlavsko. In: Mackovčín P., Sedláček M. [eds.]: Chráněná území ČR, svazek VII. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha.
- ČGS (2004): GeolINFO – geovědní informace na území ČR [online]. – Česká geologická služba, Praha [cit. 2008-10-25]. Přístupné z [www <http://nts5.cgu.cz/website/geoinfo/>](http://nts5.cgu.cz/website/geoinfo/)
- Ehrendorfer F. & Hamann U. (1965): Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. – Ber. Deutsch. Bot. Ges., 78: 35–50.
- Gutzerová N., Peterka T. (2009): *Paludella squarrosa*. In: Kučera J., ed., Zajímavé bryofloristické nálezy XII., Bryonora, 43: 11-13.
- Hofhanzlová E., Ekr L. & Štechová T. (2005): Floristický a vegetační průzkum rašeliniště Na Klátově. – Acta rerum naturalium 1: 45–52.
- Chán V. [ed.] (1999): Komentovaný červený seznam květeny jižní části Čech. – Příroda 16: 1–284.
- Chytrý M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. – Academia, Praha.
- Chytrý M., Kučera T. & Kočí M. [eds] (2001): Katalog biotopů České republiky. – Interpretační příručka k evropským programům Natura 2000 a Smaragd, AOPK, Praha.
- Chytrý M., Pyšek P., Tichý L., Knollová I. & Danihelka J. (2005): Invasions by alien plants in the Czech Republic: a quantitative assessment across habitats. – Preslia, 77(4): 339–354.
- Kubát K., Hroudá L., Chrtěk J. jun., Kaplan Z., Kirschner J. & Štěpánek J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha.
- Kučera J., Váňa J. (2005): Seznam a červený seznam mechorostů České republiky (2005). – Příroda, 23: 1-104.
- Moravec J. [ed.]. (1995): Rostlinná společenstva České republika a jejich ohrožení, 2. ed. – Severočeskou přírodou, Litoměřice.
- Neuhäuslová Z. [ed.] (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha.
- Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – Příroda, 18: 1–146.
- Pyšek P., Sádlo J. & Mandák B. (2002): Catalogue of alien plants of the Czech Republic. – Preslia 74 (2): 97–186.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – Hejný S. & Slavík B.[eds], Květena ČSR 1, 103–121, Academia, Praha.
- Štechová T. (2005): *Paludella squarrosa*. In: Kučera J., ed., Zajímavé bryofloristické nálezy VI., Bryonora, 36: 26-34.
- Wimmer J. (2006): Plán péče na období 2007-2016 pro Přírodní památku Rašeliniště u Suchdola. – Ms. [depon. in: Odbor životního prostředí Krajského úřadu Jihočeského kraje]

Příloha 1

Přehled a charakteristika vymapovaných segmentů (dílčích ploch) reprezentující jednotlivé vegetační jednotky (biotopy) nebo jejich mozaiky. Kódy biotopů jsou převzaty podle Katalogu biotopů České republiky (Chytrý et al. 2001). Lomítkem (/) jsou odděleny jednotlivé biotopy, které na vyznačené ploše tvoří mozaiku, pomlčkou (-) jsou odděleny velmi obtížně fytoocenologicky hodnotitelné porosty vykazující prvky a přechody obou uvedených jednotek. Poloha jednotlivých dílčích ploch je znázorněna v Příloze 2, obr. 5. Druhy vyznačené tučně jsou druhy zahrnuté v červeném seznamu (Procházka 2001).

č. plochy	Vegetační jednotka/typ plochy	Kód biotopu	Charakteristika vegetace/plochy, další poznámky
1	Nevyhraněná společenstva mezofilních luk	T1.1-T2.3	Zemědělskou mechanizací kosený luční porost relativně krátkostébelného charakteru. Původně se jednalo pravděpodobně o podhorské smilkové trávníky, které vlivem eutrofizace v minulosti získali spíše charakter mezofilních trávníků sv. <i>Arrhenatherion elatioris</i> na vlhkých místech s prvky vlhkých pcháčových luk. Degradace je prostorově různá, na více eutrofních místech je zvýšené zastoupení psárky luční (<i>Alopecurus pratensis</i>), kerblíku lesního (<i>Anthriscus sylvestris</i>) či šťovíku tupolistého (<i>Rumex obtusifolius</i>). Celkově se však jedná o květnaté luční porosty s dominancí kostřavy červené (<i>Festuca rubra</i>), tomky vonné (<i>Anthoxanthum odoratum</i>) a vtroušeně ovsíře pýřitého (<i>Avenula pubescens</i>). Místy se vzácně až roztroušeně vyskytují druhy smilkových a vlhkých luk (<i>Scorzonera humilis</i> , <i>Tephroseris crispa</i> , <i>Pedicularis sylvatica</i> , <i>Dactylorhiza majalis</i> , <i>Eriophorum angustifolium</i> aj.)
2	Mozaika mokřadních vrbín a terestrických rákosin	K1/X7	Husté porosty mokřadních vrbín (<i>Salix cinerea</i> , <i>Salix aurita</i>) a trestrických rákosin tvořenými monodominantními porosty rákosu (<i>Phragmites australis</i>) pouze se sporadickou příměsí druhů původních lučních a rašelinných společenstev (<i>Tephroseris crispa</i>). Místy výskyt ruderalních druhů (<i>Urtica dioica</i> , <i>Galium aparine</i>). Okrajově vtroušený nálet topolu osiky (<i>Populus tremula</i>).
3	Vlhké pcháčové louky s polykormony mokřadní vrb	T1.5/K1	Pravidelně kosené luční porosty roztroušeně s rozsáhlými polykormony vrb (<i>Salix cinerea</i> , <i>Salix aurita</i>). V omezené míře zastoupené nálety dřevin (<i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Prunus avium</i>), jedná se především o jednotlivé stromy nižšího vzrůstu. Luční společenstva jsou druhově pestrá v mírném stupni degradace způsobeném pravidelně delší absencí pravidelné seče a případně přísunem živin apod., místy dominuje tužebník jilmový (<i>Filipendula ulmaria</i>), hojně je zastoupen starček potoční (<i>Tephroseris crispa</i>), lipnice obecná (<i>Poa trivialis</i>), roztroušeně prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>) či kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>). Okrajově místy ruderalizace (<i>Urtica dioica</i> , <i>Rumex obtusifolius</i>). Okrajově na sušších místech přechody k T2.3B.
4	Potoční olšina	L2.2	Potoční olšina podél regulovaného, napřímeného toku potoka, v E ₃ dominuje olše lepkavá (<i>Alnus glutinosa</i>), místy vtroušeně třešň ptačí (<i>Prunus avium</i>), při okrajích pláště tvořené K1 (<i>Salix cinerea</i>), v podrostu expanduje bez černý (<i>Sambucus nigra</i>) a maliník (<i>Rubus idaeus</i>), v bylinném patře dominují druhy ruderalního charakteru (<i>Urtica dioica</i> , <i>Impatiens parviflora</i>), vtroušeně místy v omezeném zastoupení druhy olšin (<i>Caltha palustris</i> , <i>Cardamine amara</i> , <i>Crepis paludosa</i> , <i>Tephroseris crispa</i>). Podél toku patrná deponie.
5	Rašelinné louky	R2.2-(R2.3)	Nejcenější plochy PP. Velkoplošně zachovalá, druhově bohatá společenstva ostřicovo-mechových společenstev rašelinných luk blízka sv. <i>Sphagno warnstorffiani-Tomenthyption</i> přecházející místy až k vegetaci přechodových rašelinišť nejbližší sv. <i>Eriophorion gracilis</i> . Mechové patro i mikrostanovištní struktura je zachována. Na okrajích plynulé přechody k vlhkým pcháčovým loukám a na sušších místech ostrůvkovitě vegetace podhorských smilkových trávníků. Bohaté populace řady ohrožených a vzácných druhů (<i>Dactylorhiza majalis</i> , <i>Menyanthes trifoliata</i> , <i>Parnasia palustris</i> , <i>Valeriana dioica</i> , <i>Trichophorum alpinum</i> , <i>Carex pulicaris</i> , <i>Triglochin palustre</i>), místy <i>Rhynchospora alba</i> , <i>Drosera rotundifolia</i> , <i>Eriophorum latifolium</i> , <i>Pedicularis sylvatica</i> , <i>Oxyccocus palustris</i> aj. Roztroušeně maloplošně výskyt polykormonů mokřadních vrb.

6	Mokřadní vrby s nálety pionýrských dřevin	K1/X12	Původně vřesovištní společenstva zcela přerostlé zapojenými porosty náletových dřevin (<i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Populus tremula</i> , <i>Prunus avium</i> aj.) a mokřadních vrb (<i>Salix aurita</i> , <i>Frangula alnus</i>). V bylinném patře na kamenitých místech dominuje borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>). Va vlhčích sníženinách zbytky druhů vlhkých luk (<i>Tephrosia crispa</i>). Při okraji jedinec <i>Juniperus communis</i> , v minulosti zaváženo tlející biomasou.
7	Podhorské smilkové travníky	T2.3	Okrajový, mírně vyvýšený pás s roztroušenými balvany mezi ostřicovo-rašeliníkovými společenstvy a částečně zkulturněnými lučními porosty. Plynulé přechody v vlhké pcháčové až rašelinné louky. Poměrně degradované, expanduje medyněk měkký (<i>Holcus mollis</i>), místy psárka luční (<i>Alopecurus pratensis</i>). Ostrůvkovitě zachovalé porosty s hojným výskytem hadího mordu nízkého (<i>Scorzonera humilis</i>), smilky tuhé (<i>Nardus stricta</i>), mochny nátržník (<i>Potentilla erecta</i>). Vtroušeně druhy vřesovišť (<i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Calluna vulgaris</i>). Roztroušeně nálet dřevin a vrb (<i>Betula pendula</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Frangula alnus</i> , <i>Salix aurita</i>).
8	Mokřadní vrby	K1	Okraj rašelinné louky přechodného charakteru zarostlý nálety krušiny olšové (<i>Frangula alnus</i>) a vrby popelavé (<i>Salix cinerea</i>). V podrostu ochuzené luční porosty s tomkou vonnou (<i>Anthoxanthum odoratum</i>), smilkou tuhou (<i>Nardus stricta</i>), ostřicí obecnou (<i>Carex nigra</i>) či ostřicí prosovou (<i>Carex panicea</i>) aj.
9	Vlhké pcháčové louky	T1.5	Kosený luční porost, v minulosti ovlivněný narušením vodního režimu ve spojení a regulací toku, splachem živin ze sousedních zemědělských pozemků a absencí hospodaření. Místy výrazně dominuje tužebník jilmový (<i>Filipendula ulmaria</i>), vtroušeně však zachována typická garnitura vlhkých až rašelinných luk. Bez výrazné ruderalizace.
10	Vodní plocha bez výskytu vodních makrofyt	V1G	Poměrně hluboká, uměle vytvořená tůň uvnitř porostu terestrických rákosin, při okraji zarůstá limnickými rákosinami a dominantním zastoupením rákosu (<i>Phragmites australis</i>), pouze okrajově s orobincem široolistým (<i>Typha latifolia</i>), velice čistá voda, sporadicky při okraji okřehek menší (<i>Lemna minor</i>).

Příloha 2

Obr. 1-4.: Fotografie lokality (foto L. Ekrť 2009)

Obr. 5.: Zákresy dílčích ploch (dle Přílohy 1)

Obr. 6.: Mapa aktuální vegetace PP Rašeliniště u Suchdola

Obr. 7: Mapa výskytu významných druhů mechorostů v PP
Rašeliniště u Suchdola

Obr. 1: Početné populace prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) na rašelinných loukách za Novým rybníkem v západní části PP Rašeliniště u Suchdola.

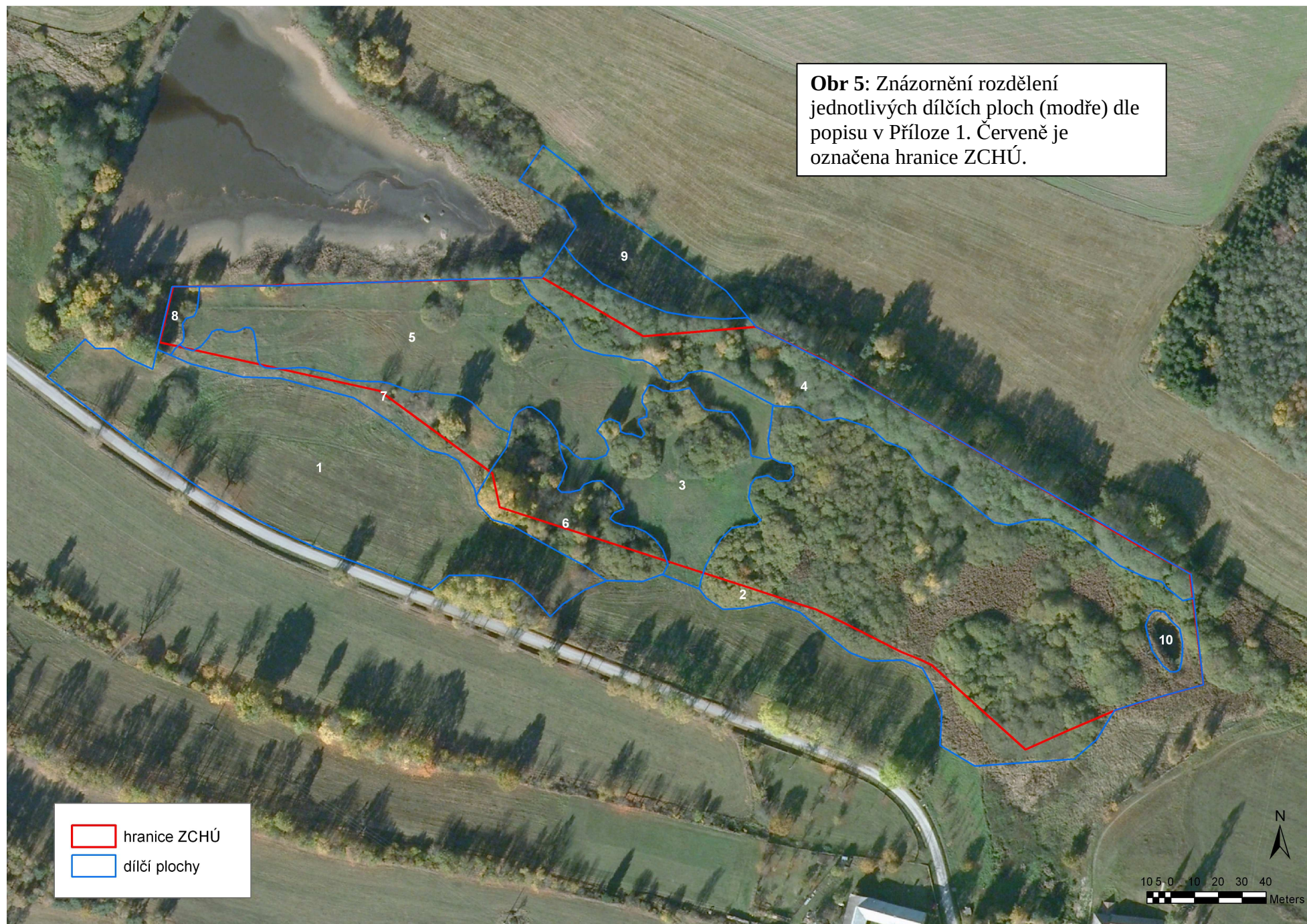
Obr. 2: Významnou část PP Rašeliniště u Suchdola tvoří porosty mokřadních vrb.

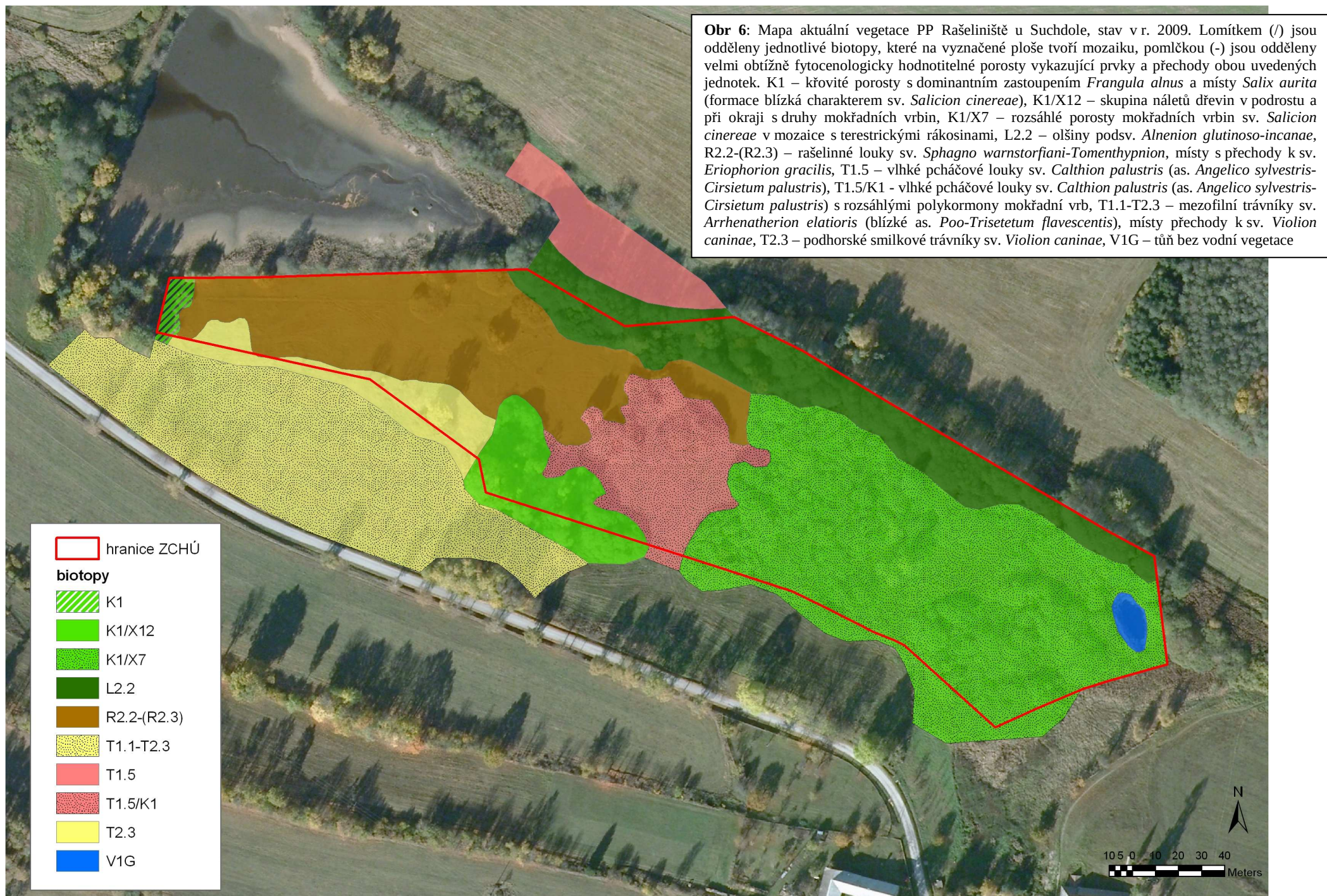

Obr. 3: Ve velmi početné populaci se na území přírodní památky vyskytuje vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*).

Obr. 4: Luční společenstva na PP Rašeliniště u Suchdola jsou velmi zachovalá, což je dáno nepřilíš narušeným vodním režimem a každoročním kosením lokality.

Obr 7: Výskyt vybraných významných druhů mechorostů v PP Rašeliniště u Suchdola (stav v r. 2009). Vyznačena hranice inventarizačního průzkumu provedeného v r. 2009.

